

care 4 carers

TRANSNATIONAL STATUSRAPPORT: SAMMENFATNING

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Co-funded by
the European Union

Det anslås, at uformelle omsorgspersoner tegner sig for **over 80 %** af al længerevarende pleje i Europa, og at kvinder pålægges en særlig stor byrde. Familiære omsorgspersoners rolle (familiemedlemmer eller venner, der yder vederlagsfri pleje) er derfor afgørende og vil få endnu større betydning i fremtiden på grund af den voksende **ældre befolkning** og stigningen i **aldersrelaterede sygdomme**. På trods af den arbejdsbyrde, som denne (ofte) undervurderede og misforståede gruppe af uformelle omsorgspersoner, påtager sig for så mange mennesker i Europa, forbliver gruppen **ofte overset**, når det kommer til tilgængeligheden af strukturerede støttetilbud, der er designet **specielt til dem**.

Care4Carers-projektet søger at udfylde dette tomrum gennem udvikling af et **innovativt og interaktivt støtteprogram** designet til at imødekomme uformelle omsorgspersoners specifikke behov. Projektet har primært til formål at udvikle **individuelle skræddersyede rådgivningstilbud** til familie-omsorgspersoner for at støtte dem i deres tilbagevenden til arbejdsmarkedet, for at muliggøre balancen mellem omsorgs- og arbejdsliv, for at styrke deres evner til at udvikle nye karrierespæktiver, for at forbedre deres viden om arbejdsmarkedet og jobansøgningsteknikker, samt for at fremme deres sociale, personlige og faglige kompetencer. For at udforme disse tilbud på den mest hensigtsmæssige måde gennemførte projektpartnerskabet bestående af **7 partnerorganisationer** fra Østrig, Bulgarien, Cypern, Danmark, Tyskland, Grækenland og Italien en **grundig tværnational undersøgelse** af den generelle tilstand af uformel familiepleje og den eksisterende gode praksis for støtteordninger i hvert land. Ved brug af kvalitative interviews identificerede partnerne de **største udfordringer**, som familie-omsorgspersoner står over for, deres **frygt og håb** med hensyn til at balancere arbejde og pleje eller genindtræden og re-integrering på arbejdsmarkedet, samt de **muligheder** for udviklingen af personlige og professionelle kompetencer, de udvikler gennem plejesituationen. Desuden identificerede forskningen yderligere **læringsbehovene hos** både familie-omsorgspersoner og (rådgivning eller uddannelse) fagfolk, der arbejder med dem - de to vigtigste målgrupper for projektet.

Forskellige nationale og internationale undersøgelser viser, at sektoren for uformel pleje og omsorg i de 7 partnerlande er betydelig, selv om ikke alle leverer **officielle statistikker over** det nøjagtige antal familie-omsorgspersoner. Dette betyder også, at der findes **specifikke institutionelle strukturer og tilgængelig finansiering** til disse grupper (eller mangel på samme). Mens nogle af landene som Danmark, Østrig og Tyskland allerede har et vist støtteprogram på plads, forbliver andre som Bulgarien, Cypern, Grækenland og Italien imidlertid med underudviklede strukturer, mangel på tilstrækkelig statsfinansiering eller endog juridisk anerkendelse af omsorgspersonernes rolle til at begynde med. Der er også **forskel på, hvordan familiepleje opfattes i samfundet**: Mens omsorg for et familiemedlem i de østlige/sydlige lande oftest betragtes som et familieanliggende, er indsatsen i de

centrale/nordlige partnerlande institutionaliseret og bedre reguleret. I alle 7 lande er det dog i varierende omfang primært kvindelige familieomsorgspersoner, som har **svært ved at forene arbejde med omsorg** og er (oftest) tvunget til at forlade deres job.

På trods af det slående antal uformelle omsorgspersoner i de fleste partnerlande bekræftede resultaterne af feltforskningen, at spørgsmålet om uformel omsorg **ikke behandles og prioriteres ligeligt** overalt. Der synes ikke at være nok (målrettede) initiativer på statsniveau til at støtte omsorgspersoner, og **systemet er snarere afhængigt af ngo'er og relevante patientforeninger** til hovedsageligt at yde psykologisk støtte både til familier og deres omsorgspersoner. Mens psykologiske og følelsesmæssige problemer er en af de største udfordringer, som familie-omsorgspersoner står over for, viser forskningen, at sundhedsrisici, social udstødelse og isolation, økonomiske vanskeligheder, reducerede beskæftigelsesmuligheder også blev identificeret som almindelige udfordringer.

Når det gælder karrierevejledning og integration på arbejdsmarkedet, ser billedet endnu mere fragmenteret ud. **Der er taget nogle skridt** i visse lande for at sikre mere fleksible arbejdsvilkår for omsorgspersoner, der allerede er på arbejdsmarkedet, og forene omsorg med arbejde. Alligevel er der **næsten ingen regulativer** for omsorgspersoner, der ikke er på arbejdsmarkedet i en vis periode, og mange, især dem i en mere fremskreden alder (50 år og derover), anser det for umuligt at reintegrere sig på arbejdsmarkedet. Ikke at kunne komme tilbage på arbejde (af forskellige årsager) er en af de største bekymringer udtrykt af interviewede familie-omsorgspersoner. Dette ses i kombination med den generelle **manglende bevidsthed** blandt mange omsorgspersoner om de kompetencer, de tilegner sig i løbet af omsorgsforløbene. Der er nogle omsorgspersoner, som efterfølgende er i stand til at identificere visse personlige og faglige kompetencer, de har udviklet, som kan tages i brug under jobsøgning. Alligevel har omsorgspersonerne **brug for vejledning** af professionelle undervisere og karriererådgivere under processen med at blive bevidste om deres styrker, formelt anerkende dem samt udvikle dem yderligere.

Samtidig viser forskningen et manglende udbud af **uddannelse til rådgivere i relation til familiepleje**. På trods af at rådgiverne identificerede nogle generelle coachingmetoder og specifikke kompetencevurderingsmetoder, de bruger i deres arbejde, har de fleste af de interviewede fagfolk **ringe erfaring** med målgruppen af familie-omsorgspersoner. Der er også **ringe viden** blandt undervisere og rådgivere om de eksisterende støttemuligheder for familie-omsorgspersoner i deres respektive land (finansieringsordninger, skræddersyet uddannelse, psykologisk aflastning, karriererådgivning, peer-to-peer-støtte). Som reaktion på den opfattelse, som begge parter opfatter **som mangel på lettilgængelige oplysninger**, indeholder projektet en samling af eksisterende tilbud, der er egnede til

familie-omsorgspersoner, og god praksis i hvert partnerland. Listen er **åbent tilgængelig på projektets hjemmeside** og kan bruges som reference for begge målgrupper.